

Консалтинг і методична підтримка. Бібліотека – творча лабораторія, де відбувається апробація інноваційних форм роботи з дітьми, батьками, організаторами дитячого читання, ведеться пошук інновацій і шляхів оптимізації діяльності бібліотек для дітей області.

Вчора. Для покращання обслуговування дітей, перетворення Бібліотеки на привабливу зону дозвілля, творчості та соціальної інформації досліджувалися різноманітні явища і процеси, пов'язані з бібліотечною практикою. Ускладнився спектр соціологічних досліджень, проведених у 2009 р.: «Стратегія організації сімейного читання» (взяли участь 1 886 респондентів – учні, батьки, бібліотечні працівники), «Толерантність як норма життя», «Ділове читання та інформаційна культура школярів» (30 респондентів – учнів 8–11 кл.), «Читаю, слухаю, граю». В результаті аналізу було одержано свідчення прогностичного характеру щодо шляхів поліпшення бібліотечного обслуговування підлітків, інформаційних потреб користувачів, підвищення рівня їхньої інформаційної культури.

Позитивну оцінку бібліотечних працівників м. Харкова і області отримали нові форми діяльності інформаційно-методичної служби «Бібліокур'єр» – творчі лабораторії, подіум-дискусії, банки ідей. Сьогодні служба надає консалтингові послуги бібліотекам різних видів і форм власності з найбільш актуальних питань бібліотечної практики. У 2009 році нею було надано 8 консалтингових послуг: по 2 – ЦБС та районним методичним об'єднанням шкільних бібліотек м. Харкова, 4 (заочні) – заступникам директорів ЦБС по роботі з дітьми області.

За запитами ЦБС фахівці Харківської ОБД взяли участь у 2-х районних семінарах в Орджонікідзевській ЦБС м. Харкова та Харківській районній ЦБС, під час яких бібліотечним працівникам було надано методичні консультації за темами: «Інновації в організації образно-діалогової виставкової діяльності бібліотеки», «Діалогові форми та методи у роботі сучасної бібліотеки», «Читання дітей у системі соціокультурного розвитку особистості», «Нова модель

входження дітей та підлітків у книжкову культуру». Також бібліотекарі Орджонікідзевської ЦБС ознайомилися з електронною презентацією «Сьомі літературно-педагогічні Ліханівські читання», а для фахівців Харківської районної ЦБС було проведено тренінг «Шість капелюхів мислення».

Районні методичні об'єднання шкільних бібліотек м. Харкова запрошували представників служби «Бібліокур'єр» до участі в семінарах бібліотекарів загальноосвітніх навчальних закладів I-III ст.: «Роль шкільних бібліотек у формуванні пізнавальних інтересів учнів» (Московський район); «Інформатизація освіти – інформатизація шкільної бібліотеки: Проблеми і перспективи» (Київський район).

Під час підготовки до участі в цих семінарах було враховано специфіку функціонування шкільних бібліотек, а також побажання методистів інформаційно-методичного центру районних відділів освіти і науки. Співробітники ОБД представили увазі шкільних бібліотекарів вітчизняні та російські бібліотечні професійні видання, медіа-презентації та провели консультації за темами семінарів.

Відповідно до запитів заступників директорів ЦБС по роботі з дітьми (Сахновщинської, Валківської, Ізюмської, Лозівської ЦБС), для організації занять у системі підвищення кваліфікації службою «Бібліокур'єр» було надіслано 4 методичні досьє, що включали: письмово-методичну консультацію, бібліографічний список літератури, тематичну добірку сценаріїв масових заходів, ксерокопії статей.

У березні поточного року для заступників директорів ЦБС по роботі з дітьми проведено обласний проблемний семінар «Роль сучасної дитячої бібліотеки у становленні правової компетенції підростаючого покоління». До участі в ньому запрошено колег із Белгородської державної дитячої бібліотеки А. А. Ліханова, Курської обласної бібліотеки для дітей та юнацтва, викладачів Харківської державної академії культури, представників Міжнародного комітету захисту прав людини, педагогічні колективи провідних загальноосвітніх шкіл міста.

ЯК ЖИВЕШ, СІЛЬСЬКА БІБЛІОТЕКО?

ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА – ОСЕРЕДОК ДУХОВНОСТІ ТА ЗНАНЬ

(Із досвіду роботи Делятинської селищної бібліотеки Надвірнянської ЦБС Івано-Франківської області)

НА північній межі Гуцульщини, в долинах Карпатських гір, лежить самобутнє містечко Делятин, назва якого вперше згадується в писемних джерелах ще 1400 року. Нині в ньому мешкають понад 8 тис. людей. Селище вдало географічно розташовано, адже є своєрідними воротами в колоритну Гуцульщину.

У центрі Делятина, де стоїть погруддя І. Франкові, розташована бібліотека. Усвідомлюючи, що швидкоплинний час вносить корективи в повсякденне життя, працівники книгозбірні постійно вивчають та аналізують соціально-демографічний склад користувачів,

проводять соціологічні розвідки щодо ролі і функцій публічної бібліотеки в суспільстві. Сьогодні до книгозбірні приходять читачі із новим світоглядом, освічений, ерудований, вимогливий. Це змушує шукати нових підходів в обслуговуванні, розширювати сферу впливу, зміцнювати творчі та партнерські зв'язки із зацікавленими установами і організаціями.

Делятинщина – цікава принада для туристів, і Бібліотека намагається бути серед перших в її популяризації. В інтер'єрі книгозбірні, завдяки вмінню і таланту бібліотекаря і відомої в селищі майстрині-

вишивальниці Т. Пасічної, вдало використано зразки мистецтва народних майстрів краю – вишивки, різьблені, керамічні вироби, що створює перше приємне враження про цю місцевість та її людей. А головне – тут постійно піклуються про надання відвідувачам вичерпної інформації, зокрема, щодо двох діючих «зелених садиб», переліку послуг, що в них надаються, про відомих людей Делятинщини, можливість отримати краєзнавчу літературу, буклети, довідники.

Разом із вчителем-географом, краєзнавцем Д. Гребеняком бібліотекарі склали цікавий туристичний маршрут «стежками Делятина». Зазначимо, що краєзнавча робота є однією з пріоритетних. Постійно діюча книжкова виставка «Мій край, моя земля золотокрила» поповнюється новими документами. Історія селища відображається в альбомі «Рідний Делятин». Це плід спільної пошукової роботи працівників книгозбірні та місцевих краєзнавців. Отже, сучасне і минуле йдуть поруч.

Шануємо ми й свої таланти. Одним із найбільш значущих заходів стало літературне віче «Леся Верховинка зблизка», приурочене до 100-річчя від дня народження місцевої письменниці. Присутні дізналися про життя і творчість мисткині, звучали її твори. Відомий краєзнавець з с. Білі Ослави В. Левицький розповів про свою пошукову роботу в архівах Львова, Івано-Франківська щодо життя і творчості Лесі Верховинки. Збірка, підготовлена на основі цих матеріалів, вже готова до друку. Завідувачка Бібліотеки провела огляд збірників, до яких увійшли твори письменниці. Приміщення закладу прикрашає її портрет, виконаний художником Я. Лозинським.

Частими гостями книгозбірні під час творчих зустрічей є місцеві поети Р. Киселюк, М. Михальчук, І. Мисюк, Т. Іванович.

Традиційно чимало зусиль працівники докладають для популяризації книги, читання. Увазі користувачів пропонуються інформаційні зони, книжкові виставки, перегляди літератури на теми: «Гомін гуцульської давнини», «Українські бестселери», «Книга, яку чекали», «Що читають у XXI столітті», «Увага: цікава публікація» тощо. Фонд Бібліотеки нараховує близько 19 тис. документів і щороку вона передплачує 8-10 назв періодичних видань. У книгозбірні, за домовленістю з Центральною районною бібліотекою, впроваджено платний абонемент. Звіди періодично надходять у тимчасове користування невеликі партії книг, що мають підвищений попит серед мешканців. Одержані кошти від цієї послуги йдуть на придбання нової літератури, покращання матеріально-технічної бази закладу.

Бібліотечні працівники Делятина добре усвідомлюють роль і місію свого закладу як інформаційного партнера місцевої влади та посередника між нею та громадою. Бібліотека забезпечує прозорість дій, рішень сесій селищної ради, знайомить з різними матеріалами щодо соціального забезпечення населення, розкладом прийому громадян і т. ін. Прак-

тикується проведення зустрічей читачів із депутатами селищної ради.

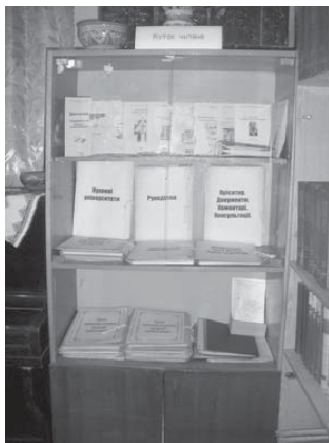
Одним із важливих питань для жителів Делятина є соціальний захист. Бібліотека формує теку «Соціальна допомога», в якій збираються матеріали про законодавче забезпечення прав та пільг для населення тощо. Наприклад, враховуючи актуальність проблеми приватизації землі, формується база даних «Земля у власність», що включає статті з періодичних видань із питань земельного законодавства, зокрема, як стати власником землі, які для цього потрібні документи, які сплачувати податки та інші виплати, фактографічні дані організацій, котрі можуть надати відповідну юридичну допомогу, а також матеріали селищної ради. Вся бібліографічна інформація на тему «Місцева влада і населення» відображається в краєзнавчій та систематичній картотеках статей, систематичному каталозі.

Час змінюється і суспільство теж.

У Делятині є 80 об'єктів підприємницької діяльності. З'явилася нова соціальна категорія населення, а отже, і користувачів – підприємці. Для них у бібліотеці збирається відповідна законодавчо-нормативна документна БД, є можливість індивідуального обслуговування. Підприємці беруть участь у бібліотечних заходах. На зустрічах із старшокласниками вони розповідають про свій бізнес, його становлення, дають корисні поради, як своєю працею досягти успіху.

Бібліотека активно співпрацює з селищною радою, Народним домом, музичною, загальноосвітніми школами, осередком «Союзу українців», священиками тощо. Ця спільна робота допомагає при організації зустрічей з письменниками, поетами, митцями краю, проведенні презентацій книг, літературно-музичних вечорів, родинних свят тощо. Регулярно проводяться літературні години, присвячені творчості поетів, письменників, громадських діячів – Т. Шевченка, І. Франка, П. Чубинського, Г. Турелика, С. Пушика. Звичайно, на заходи Бібліотеки запрошуються всі бажаючі, але робиться акцент і на певні читацькі категорії, враховуючи їхні уподобання, захоплення, смаки. Наприклад, для шанувальників поетичного слова, переважно сільської інтелігенції, було організовано зустріч з поетом-краянином Н. Чиром, творчості якого присвячувалася також виставка-портрет «Я йду до вас з відкритими грудьми...».

Велика увага приділяється збереженню народних традицій. Завдяки регулярному проведенню театралізованих дійств «Художній дивосвіт поруч», майстер-класів «Як народжується диво» молодь села і всі бажаючі мають змогу прилучатися до вікових народних ремесел: вишивки, писанкарства, ткацтва, різьбярства, килимарства тощо. Так, розмаїття узорів та кольорів можна було побачити в одязі ведучих і численних учасників заходу, присвяченого гуцульській вишивці. Програма дійства складалася з конкурсу на

кращу вишивку, виконання віршів, пісень, інсценізації українських класичних творів, кваліфікованих порад досвідченої вишивальниці Т. Пасічної тощо.

Дбають працівники Бібліотеки і про відтворення героїчних сторінок минулого свого краю.

Завжди в полі зору книгозбірні робота з молоддю, виховання у неї етичних, моральних, духовних, цінностей, ознайомлення зі славетними подвигами краю. Ця категорія користувачів позитивно відкликається на активні форми роботи: тренінги, літературні ігри, головоломки, поетичні конкурси, аукціони книг тощо.

Творча співпраця з учителем-психологом О. Куцінко допомагає юнакам і дівчатам отримати відповідь на хвилюючі питання, пізнати себе. Для цього в Бібліотеці щосуботи проводиться «година душевного спілкування», яка має конфіденційний характер і тому викликає довіру у користувачів. Зі свого боку бібліотекарі допомагають усім бажаючим підібрати відповідну літературу, статті з того чи іншого проблемного питання.

Окремо хочеться сказати про роботу бібліотечно-го клубу за інтересами «Душі криниця», якому виповнилося вже 10 років. Він об'єднує людей творчих, талановитих, різного віку і професій. Очолює це об'єднання член Національної спілки журналістів України Р. Флис. Метою клубу є відродження й популяризація духовної та культурної спадщини України, кращих українських та зарубіжних літературних, мистецьких, музичних творів тощо. Засідання відбуваються два рази на квартал і проходять у формі родинних, поетичних, музичних вечорів, диспутів, конкурсів, зустрічей із цікавими людьми тощо. Особливу зацікавленість викликають обговорення творів лауреатів різних премій, книг – переможців літературних конкурсів, видань письменників-земляків.

Бібліотека розташована навпроти церкви Різдва Пресвятої Богородиці і тісно співпрацює з її священниками. Зазвичай щонеділі, після літургії вони нагадують прихожанам відвідувати книгозбірню.

Під час відзначення релігійних свят у читальному залі Бібліотеки проводяться різні заходи: години духовності «До істини іду, як до причастя», «Біблія та взаємини в сім'ї», свята-реставрації, що відроджують релігійні традиції та обряди, різдвяні посиденьки, літературно-музичні пасхальні вернісажі за участю церковного хору «Сяйво душі», влаштовуються книжково-ілюстра-

тивні виставки «Відкрий для себе Книгу з книг», «Хрещення України-Русі», релігійні календарі тощо.

Досвід роботи Бібліотеки свідчить, що в наш непростий час її працівники готові до змін, нововведень задля користувача. Від творчого підходу до своєї праці, вміння спілкуватися з людьми, від бажання допомогти кожному, хто прийшов до книгозбірні, залежить і кінцевий результат її роботи, і авторитет серед населення.

Завідувачка Бібліотеки К. Брунько – людина енергійна, ерудована, справжній фахівець своєї справи – вважає, що коли палітра життя колективу насичена, тоді можна успішно працювати з людьми будь-якого віку. Вона переконана, що бібліотекар сьогодні повинен постійно працювати над собою, збагачуватись інтелектуально, бути готовим до спілкування з читачами різних вікових категорій і соціального статусу. Про результативність цієї роботи свідчить висока оцінка діяльності К. Брунько. У 2008 році вона стала переможцем конкурсу професійної майстерності «Кращий бібліотекар року», а очолювана нею книгозбірня виборола перше місце у районному огляді-конкурсі «Краща бібліотека року».

ПЕРЛИНКИ ЗВІДУСІЛЬ

ЧИТАННЯ ЗНОВУ СТАЄ ПОПУЛЯРНИМ

В ПЕРШЕ за весь час існування Інтернет-магазину iTunes App Store книжок в ньому стало більше, ніж комп'ютерних ігор. Це несподіванка, оскільки, як зазначають експерти, спочатку смартфон iPhone, на якому користувачі читають книжки, розглядався як пристрій, орієнтований на ігри.

І книжки, і ігри доступні на iTunes App Store у вигляді додатків для пристроїв компанії Apple. Наразі, за інформацією фірми Mobclix, в iTunes App Store розміщено 27 тисяч книжок і 25,4 тисячі ігор.

Зростанню популярності електронних книжок сприяє прихід на цей ринок Apple. Новий гаджет компанії – iPad, який надійшов у продаж у квітні 2010 року, можна використовувати для читання книжок.

Крім того, Google збирається запустити свій магазин цифрових книжок Google Editions.

Значну частину книжок, доступних в iTunes App Store, становлять безкоштовні твори, на які закінчився термін авторських прав. Тоді як за більшість ігор в магазині користувачі повинні платити.

За матеріалами англійської газети «The Guardian»

* * *

Жителі одного з британських сіл у телефонній будці зробили найменшу бібліотеку в світі. Вони прикріпили в ній полиці, на яких розмістили книги різної тематики – від кулінарних до класики і казок.

За матеріалами сайту <http://www.library.ru/>